

Sinds 2014 moet het plamuur dat aangebracht wordt door de schilder beantwoorden aan de norm NBN EN 16566. Dit document definieert de belangrijkste karakteristieken van schildersplamuur en maakt de classificatie ervan mogelijk en dit, zowel wat het uitzicht als de prestaties betreft. Ze reikt met andere woorden een uitwisselingskader tussen de fabrikant en de aannemer aan, laat toe om de productspecificaties beter te beschrijven in functie van de beoogde toepassing en biedt bepaalde garanties.

Een nieuwe Europese normalisatie voor **schildersplamuur**

Ondanks het belang ervan voor de werkzaamheden van de schilder, bestond er tot voor kort geen enkele Europese norm voor schildersplamuur. In de referentiedocumenten voor metselwerk en stukadoorspleister werden deze producten systematisch uitgesloten en ook in de normen over verven kwamen ze niet aan bod. Ze kwamen enkel ter sprake in een klein aantal nationale normen (bv. de Franse norm NFT 30-608). Dankzij de norm NBN EN 16566 is deze lacune op Europees niveau nu opgevuld.

Toepassingsgebied

De norm definieert de belangrijkste karakteristieken en specificaties voor het plamuur dat gebruikt wordt door de schilder. Ze is zowel van toepassing op plamuur voor binnen- als voor buitengebruik en dit, ongeacht of het nu gaat om een product in poeder- of pastavorm, een product op oplosmiddel- of op waterbasis, een monocomponent- of meercomponentenproduct, een glad of gestructureerd product ..., dat manueel of op mechanische wijze aangebracht wordt.

De norm is van toepassing op alle plamuurtypes die gebruikt worden bij de voorbereiding van schilderwerken of de plaatsing van behangpapier: stopplamuur, bijwerkplamuur, effeningsplamuur ... Ze heeft ook betrekking op decoratieve plamuren die uitgevoerd worden door de schilder. Deze laatste worden doorgaans aangebracht met de

borstel of de rol of met behulp van specifieke hulpmiddelen die tot doel hebben om een bijzonder effect te creëren.

De norm heeft daarentegen geen betrekking op plamuur voor hout, plamuur voor metalen, stukadoorspleisters, de materialen die gebruikt worden voor het opvoegen van gipsplaten, de bindmiddelen (lijmen) voor gipstegels, kitten ...

Technische specificaties

De norm definieert een aantal karakteristieken en klassen die een snelle beoordeling van de belangrijkste pla-

muureigenschappen mogelijk maken, evenals de onderlinge vergelijking van verschillende producten. Deze karakteristieken hebben betrekking op de algemene beschrijving van het plamuur, op het uitzicht en op de technische prestaties ervan. Dit geheel is gecodificeerd: elke karakteristiek is geassocieerd met een hoofdletter en de prestatieklasse, die weergegeven is in de index, wordt aangeduid door een cijfer of een letter. De norm legt een minimale hechtsterkte op en voor bepaalde producten zoals buitenplamuren werden er specifieke eisen voor wat betreft het hydrofobe (waterafstotende) gedrag geformuleerd.

Aanbrengen van een voorbereidingsplamuur.

Belangrijkste uitzichtskarakteristieken en prestatiecriteria die gedefinieerd worden in de norm.

Belangrijkste karakteristieken		Code	Klasse	Opmerkingen
Uitzicht	Glans	G	1 tot 3	Voor decoratieve plamuren.
	Korrelverdeling	S	1 tot 4	Geeft een aanduiding over de fijnheid en de textuur van het plamuur. Effeningsplamuren behoren tot de klasse S_1 en vertonen een fijnere textuur dan stopplamuur of bijwerkplamuur (doorgaans S_2).
Technische prestaties	Waterdampdoorlatendheid	V	0 tot 3	Voor buitenplamuren. Deze eigenschap karakteriseert de uitwisselingen (waterdamp) tussen de ondergrond en de atmosfeer. Buitenplamuren behoren gewoonlijk tot de klasse V_1 (grote doorlatendheid) of V_2 (gemiddelde doorlatendheid).
	Waterdoorlatendheid	W	0 tot 3	Voor buitenplamuren. Deze eigenschap karakteriseert de mogelijkheid tot waterindringing. Buitenplamuren behoren gewoonlijk tot de klasse W_1 (grote doorlatendheid) of W_2 (gemiddelde doorlatendheid). Hydrofobe plamuren behoren tot de klasse W_3 (zwakke doorlatendheid).
	Scheuoverbruggendheid	A	0 tot 5	Voor plamuren die bestand moeten zijn tegen een mogelijke scheurvorming in de ondergrond.
	CO ₂ -doorlatendheid	C	0 tot 1	Voor plamuren die aangebracht worden op beton met als oogmerk om de carbonatatiesnelheid te verminderen. Dergelijke plamuren moeten tot de klasse C_1 behoren.
	Weerstand tegen nat schrobben	R	A tot D	Deze eigenschap laat voornamelijk toe om de weerstand van decoratieve binnenplamuren tegen een herhaalde reiniging (afwasbaarheid) te beoordelen. De best presterende producten behoren tot de klasse R_A .

Deze norm definieert de belangrijkste karakteristieken van het plamuur dat gebruikt wordt door de schilder.

Bovenstaande tabel geeft een korte beschrijving van de belangrijkste karakteristieken die voorzien zijn in de norm, evenals van de hiermee geassocieerde codes. Voor een volledige beschrijving van de waarde-intervallen die gelinkt zijn aan elke klassecode, verwijzen we naar de norm.

Dit systeem wordt courant toegepast door de fabrikanten. Zo kunnen de eigenschappen van een plamuur in de technische fiche bijvoorbeeld weergegeven worden als volgt: $G_1S_1V_2W_2A_0C_0R_A$.

In dit geval gaat het dus om een glanzend, fijnkorrelig plamuur met een waterdampdoorlatendheid begrepen tussen 15 en 150 g/(m².d), een waterdoorlatendheid begrepen tussen 0,1 en 0,5 kg/(m².u^{0,5}), zonder eis inzake de scheuoverbruggendheid en de CO₂-doorlatendheid en met een weerstand tegen nat schrobben van klasse A.

Naargelang van het gebruik van het plamuur zullen bepaalde karakteristieken niet van toepassing zijn (zie tabel). Zo heeft de eis met betrekking tot de waterdampdoorlatendheid geen enkel belang voor een voorbereidingsplamuur voor binnengebruik. Dit geldt evenzeer voor een stopplamuur voor buitengebruik, vermits dit slechts lokaal aangebracht wordt.

Voordelen en beperkingen van de norm

De norm NBN EN 16566 laat toe om een uitwisselingskader tussen de fabrikant en de schilder te definiëren. Verder stelt ze de architect of de bouwheer in staat om de belangrijkste prestatiecriteria van het product te beschrijven in functie van de beoogde toepassing. Zo laat ze toe om rekening te houden met de waterdampdoorlatendheid van het plamuur,

evenals met de karakteristieken van de verf op bepaalde gevoelige ondergronden. Ten slotte worden er minimale hechtsterkte-eisen geformuleerd, wat een aantal garanties biedt.

Bepaalde voorstellen uit de norm zouden uiteraard nog verstrengd kunnen worden. Denken we hierbij maar even aan buitenplamuur, waarvan de duurzaamheid kan verminderen in aanwezigheid van gips en dit, ondanks het feit dat er in de norm verouderingscycli voorzien zijn.

Verder is de norm NBN EN 16566, net zo min als de normen NBN EN 13300 en NBN EN 1062 voor decoratieve verven, niet geharmoniseerd. Het gebruik ervan is dus enkel afhankelijk van de *goodwill* van de fabrikant. Net zoals het geval is voor verven, willen we niettemin onderstrepen dat de specificatie van de criteria uit de norm door de schilders of de bouwheer (bv. in de bestekteksten) het veralgemeende gebruik ervan in de technische fiches enkel ten goede kan komen, waardoor men een duidelijk en snel beeld kan krijgen van de belangrijkste prestaties van een schildersplamuur. |

E. Cailleux, dr., adjunct-laboratoriumhoofd, laboratorium Hout en coatings, WTCB